

Årsredovisning
för
Stiftelsen Grävfonden

802480-7102

Räkenskapsåret

2020-01-01 – 2020-12-31

Styrelsen för Stiftelsen Grävfonden får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2020-01-01 – 2020-12-31.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Det räcker att läsa ändamålsparagrafen, §1 som inleder Grävfondens stiftelseförordnande för att inse att Sveriges första stipendiefond för grävande journalistik, Grävfondens verksamhet är viktigare än någonsin.

“Stiftelsen har till ändamål att främja en djupgående och kritiskt granskande journalistik, att verka för en bättre utbildning inom den undersökande journalistiken, och i övrigt verka för att höja den granskande journalistikens status och sprida insikt om dess betydelse för demokratin.”

Glädjande nog har också flera nya donatorer förstått vilken nytta vi kan göra. Oberoende granskande journalistik och ett oberoende domstolsväsende är fundament i och en förutsättning för en levande och välfungerande demokrati. Detta kräver välutbildade journalister och redaktionell styrka i en tid då medierna ifrågasätts. Vi har sett hur lögn kan framställas som sanning, och sanning kan framställas som lögn. Sociala medier regleras inte av yttrandelagstiftning och publicistiskt regelverk. Samtidigt är medier som omfattas av publicistiskt ansvarstagande pressade att finna nya intäktsformer.

Mot denna bakgrund är det värdefullt att Grävfonden bidrar med att:

- finansiera kompetensutveckling på området grävande journalistik
- utveckla nya verktyg och metoder för den digitala journalistiken och möjliggöra praktik i syfte att fördjupa kunskaper och stimulera till nätverksbyggande och samverkan
- genom utbildningsstipendier sprida ökad kunskap och förmåga att gräva med källkritik och god etik.

Stiftelsen har sitt säte i Stockholm.

Främjande av ändamålet

Stiftelsen har till ändamål att främja en djupgående och kritiskt granskande journalistik.

Stiftelsen fullföljer företrädesvis sitt ändamål genom:

- att utge stipendier till sökanden som dels uppfyller ändamålets syfte, dels är medlem i Föreningen Grävande Journalister, FGJ eller dess eventuellt framtida motsvarighet och har betalt sin medlemsavgift under de senaste två åren.

Under året har stiftelsen beviljat 58 500 kr (70 000 kr år 2019) i bidrag till 9 stipendiater.

J
EP
CB
M
CR
Kb

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Grävfonden har hållit nio styrelsemöten under år 2020. Hela styrelsen som består av fem ordinarie ledamöter och fem suppleanter har deltagit i huvuddelen av styrelsemötena. Stiftelsen har sitt säte i Stockholm.

För att ta fram fakta om tillståndet för den grävande journalistiken har Grävfonden tagit initiativ till en undersökning bland 5 000 i Sverige verksamma journalister. Målsättningen är dels att kartlägga omfattningen av grävande journalistik i svenska medier, dels undersöka hinder för densamma samt kartlägga kunskapsnivå och arbetsverktyg. Hela kartläggningen omfattar drygt 60 frågeställningar och har genomförts i samarbete med Institutionen för mediastudier, Stockholm universitet och Journalistförbundet. Resultatet kommer att vara klart i början av 2021.

I början av år 2020 insåg Grävfondens styrelse svårigheten att av coronahänsyn upprepa samarbetet och dela ut ett stort pris avsett för en längre tids uppehåll på plats i Saravejo, där den journalistiska organisationen OCCRP, Organized Crime and Corruption Reporting har sitt säte. Styrelsen valde istället att utlysa flera mindre stipendier för utbildning i digitala verktyg och metoder i regi av välrenommerade organisationer.

- IRE, Investigative Reporters & Editors
- Bellingcat Training Workshop Online
- Python Coursera vid Michigan University
- Bisnode Academy

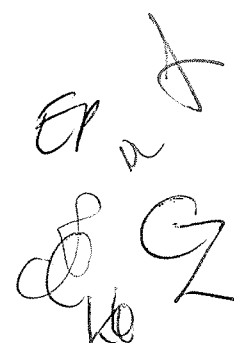
Sju stipendiat valdes ut, samtliga medlemmar i Föreningen Grävande Journalister i överensstämmelse med Grävfondens stadgar. Utlysningen ägde rum i september och stipendiaterna kunde presenteras i samband med den digitala utdelningen av grävpriset Guldspaden. Samtliga stipendiat förväntas lämna en stipendiatrapport.

Under året fick Grävfonden två riktade donationer dels från Axel Gordh Humlesjö, dels från Centre for Media Studies vid the Stockholm School of Economics in Riga till ett värde av totalt 16 000 för två stipendiat för deltagande i kursen Summer School on Investigative Reporting. Kursen ställdes in på grund av coronaepidemin men beräknas äga rum 2021.

Vårt donationsarbete har burit frukt i form av ett löfte från Catarina och Sven Hagströmers Stiftelse om en donation på 1 miljon kr fördelat på fyra år. Sven Hagströmer, grundare av Avanza och Creades donerade 100 000 kronor år 2019 och har under 2020 i en debattartikel i Expressen uppmanat andra att följa hans exempel att stödja Grävfonden.

Andra större donationer är 50 000 kr från två nya donatorer Sharam Rahi och Amanda Lilie, företaget Balder. Vidare 10 000 kr från Lena och Lars Hjärne samt ett antal mindre donationer. Styrelsen är tacksam för alla små och stora belopp för att kunna bygga upp ett större donationskapital.

Under året har vi haft digitalt möte med Ulla Sättereie, ansvarig för JMG:s vid Göteborgs universitet Masterprogram i undersökande journalistik angående högre kompetens i journalistutbildningen. Undersökande journalistik är ett profilämne på JMG, som vid sidan av kandidatprogrammet i journalistik erbjuder ett internationellt masterprogram med inriktning på undersökande journalistik.



Handwritten signatures and initials at the bottom right of the page, including 'EP', 'a', 'J', 'ke', and 'GZ'.

Grävfonden har också har också inlett arbetet med att ta fram en ny hemsida inför 2021 och varit föremål för en informativ artikel i Föreningen Grävande Journalisters tidskrift Scoop.

Sammanfattningsvis uppgår årets donationer till 66 500 kr. Under året har stiftelsen beviljat 58 500 kronor till nio journalister. Fonden har vidare använt 14 000 kronor till databearbetning av ovan nämnda kartläggning av den grävande journalistiken i svenska medier.

Flerårsöversikt (Tkr)	2020	2019	2017/18 (14 mån)
Bidrag	66	122	109
Årets resultat	-7	44	58
Soliditet (%)	98	96	100

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

EP
OR
GZ
kb

Resultaträkning

	Not	2020-01-01 -2020-12-31	2019-01-01 -2019-12-31
Stiftelsens intäkter			
Bidrag		66 500	122 245
Summa stiftelsens intäkter		66 500	122 245
Stiftelsens kostnader			
Lämnade bidrag		-58 500	-70 000
Övriga externa kostnader		-15 450	-7 566
Summa stiftelsens kostnader		-73 950	-77 566
Rörelseresultat		-7 450	44 679
Resultat efter finansiella poster		-7 450	44 679
Resultat före skatt		-7 450	44 679
Årets resultat		-7 450	44 679

EP
DL
G
Lub Z

Balansräkning

Not

2020-12-31

2019-12-31

TILLGÅNGAR

Omsättningstillgångar

Kassa och bank

Kassa och bank

1 219 709

1 253 159

Summa kassa och bank

1 219 709

1 253 159

Summa omsättningstillgångar

1 219 709

1 253 159

SUMMA TILLGÅNGAR

1 219 709

1 253 159

EP m
K
kl

Balansräkning

Not

2020-12-31

2019-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Bundet eget kapital vid räkenskapsårets början

1 100 000

1 100 000

Bundet eget kapital vid räkenskapsårets slut

1 100 000

1 100 000

Fritt eget kapital

Fritt eget kapital vid räkenskapsårets början

103 159

58 480

Årets resultat

-7 450

44 679

Fritt eget kapital vid räkenskapsårets slut

95 709

103 159

Summa eget kapital

1 195 709

1 203 159

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder

14 000

0

Beviljade ej utbetalda bidrag

10 000

50 000

Summa kortfristiga skulder

24 000

50 000

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

1 219 709

1 253 159

EP
DU
KEB
G

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Nyckeltalsdefinitioner

Bidrag

Stiftelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

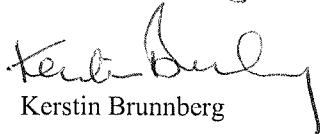
Årets resultat

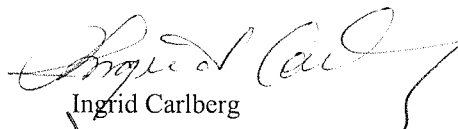
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

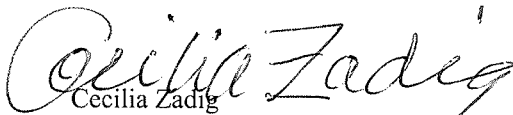
Soliditet (%)


Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Stockholm den 4/3 2021


Kerstin Brunnberg


Ingrid Carlberg


Cecilia Zadig


Göran Ellung


Erik Palm

Min revisionsberättelse har lämnats 4/3 -2021

JPA Revision AB



Daniel Larin
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Grävfonden

Org.nr 802480-7102

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Grävfonden för räkenskapsåret 2020-01-01 – 2020-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den uppger, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig

felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Grävfonden för räkenskapsåret 2020-01-01 – 2020-12-31.

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorsred i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

n

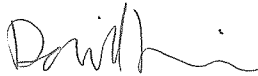
- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Göteborg 4/3-2021

JPA Revision AB



Daniel Larin
Auktoriserad revisor